

Климатични промени: Дисбаланса ще бъде норма в растителните съобщества в бъдеще.

Гората, която сме свикнали да виждаме не е изцяло в равновесие. След ледниковия период, някои растения са „изчезнали“ в Северна Европа, т.е. видове които не са доживяли до наши дни. Същото се отнася и за други растения по света. Дори и днес има доказателства, че подобно събитие е възможно да се случи, но за много дълго време, под влияние на ледников климат или въобще климатични промени. В бъдеще такъв дисбаланс ще стане норма в растителните съобщества на Земята.

Превел: Димитра Лефтерова

<http://www.sciencedaily.com/>

Видът *Telekia speciosa* е пример за вид, който не се е върнал в Западна Европа след последното заледряване, но който се разпространява от човека в градините. Тук е заснето във провинция в Дания. . (Credit: Jens-Christian Svenning, Aarhus University)

Двама изследователи от Аахус Университет - Дания, професора по биология Йенс Кристиян Свенинг и неговият помощник Броди Сандел, работят върху нова теория, анализирайки развитието на растителните съобщества от ледниковия период до сега.

Професор Свенинг обяснява „В дебата за климата, дори и при изследователите има тенденция да се омаловажава факта, че екологичната динамика може да е бавна. Нашите гори се адаптират изключително дълго време. Например, ние имаме все още малко на брой дребнолистни липи в Дания, които съществуват от периода на затопляне по време на Бронзовата ера, т.е.

около 3000 години. Може би, тя отново ще има шанс да се разпространи когато лятото стане по-топло. Но такава експанзия би била изключително бавна, тъй като тази липа не е бързорастящо дърво и не е бързо разпространяващ се вид, дори и при подходящи условия. Климатът ще се променя значително в рамките на живота на едно дърво, и ние не смятаме, че гората се е нагодила към новите условия. Бъдещият климат постоянно ще се изменя, което ще води до драстични промени и постоянен дисбаланс.“

Дори и бързо разпространяващи се видове, като екзотични инвазивни видове растения, ще останат в дисбаланс за десетилетия и дори векове.

На шестила например, един високоинвазивен вид за Северна Америка са му необходими десетилетия, за да се разпространи дори на неголяма територия.

Предизвикателството пред нас

„Следователно, ако вие се опитвате да практикувате природен горски мениджмънт с природно възстановяване, може да видите възстановени абсолютно различни растителни видове в сравнение с тези които сте имали преди това, защото климата се променя така, че става подходящ за развитие на други видове. Това прави предизвикателство да се разработва и прилага в действие даден финансиран план за горски мениджмънт и регенерация. По същата логика, наличието на висок брой напълно развити застраше-

ни растителни видове, не е гаранция че те ще присъстват в следващото поколение на съобществото. Това е предизвикателство за всички – за мениджърите, за хората които използват територията, за изследователите, които работят с екосистемите, които са малко повече балансирани. Растенията и екосистемите като цяло, ще бъдат по-динамични и по несинхронизирани поради климата.

Ние сме предизвикали толкова много промени на климата, а същевременно природата е доста бавна в своето развитие. Помислете за продължителността на живота на едно дърво. Нашата култура е основана на нещо, което не е в пълно равновесие, но е относително предвидимо. Свикнали сме със ситуацията където флора, фауна и климат са добре балансирани. В бъдеще, този баланс ще се промени въз основа на действащите промени и ще настъпи сериозен дисбаланс. Ето защо ние се занимаваме с тази тема.”

Професор Свенинг също предупреждава: „В природата с такъв етап на дисбаланс, човешката намеса за интродукция на нови видове ще играе съществена роля. Например лавровишната, която може да се види в много градини в Дания, може да се разпространи в цялата страна. Но това разпространение на дивият тип, характерен за Юго Източна Европа към Дания, би отнело хилядолетия. Озеленителите доста помагат на процеса на разпространение. Това може да помогне на растенията да оцелеят, но също така може да предизвика по-бързо изчезване на северните видове от Дания.

Лавровишната е вечнозелен храст и ако се разпространи, ще прави повече сянка на по-ниските видове в гората, което ще е от значение за тяхното оцеляване. В същото време такава разпространение би отнело десетилетия, в сравнение с това, способствано от озеленителите.“ Заклучава професор Свенинг

Лавровишната е още един пример на вид, който не се е върнал отново в Западна Европа след периода на залежаване, но който ние разпространяваме в парковете и градините.

